Lietas Nr. C26119014
Lietas arhīva Nr. C-0302-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2015. gada 21. maijā

Rēzeknes tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Rūtena-Laizāne
ar sekretāri V.Greidāni,
atklātā tiesas sēdē 2015.gada 21.maijā izskatīja civillietu akciju sabiedrības „NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr. 40003072918, maza apmēra prasībā pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, par parāda 1198,23 *euro*, līgumisko procentu 498,44 *euro*, likumisko procentu 156,97 *euro* un līgumsoda 1198,23 *euro* piedziņu.

Aprakstošā daļa

Akciju sabiedrība (turpmāk – AS) „NORVIK BANKA" 2014.gada 4.augustā iesniedza Rēzeknes tiesā maza apmēra prasību par parāda 1198,23 *euro*, līgumisko procentu 498,44 *euro*, likumisko procentu 156,97 *euro* un līgumsoda 1198,23 *euro* piedziņu no /pers. A/.

Prasības pieteikumā maza apmēra prasībā par naudas piedziņu (l.l. 3.-7.) norādīja, ka 2009.gada 29.maijā, veicot atbildētāja iepriekšējo parāda saistību pārstrukturēšanu, starp pusēm tika noslēgts aizdevuma līgums Nr. PTKR002800, saskaņā ar kuru atbildētājam tika piešķirts aizdevums 1198,23 *euro* apmērā atbildētāja saistību pilnīgai izpildei pret prasītāju. Aizdevuma atmaksas termiņš bija noteikts 2012.gada 25.maijs.

Atbildētājs nepildīja ar līgumu uzņemtās saistības, jo nenodrošināja, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos viņa kontā ir pietiekošs naudas daudzums aizdevuma atmaksas veikšanai. Atbildētājs nav pildījis līgumsaistības.

Prasītājs aprēķināja līgumiskos procentus līdz 2012.gada 25.maijam, kas bija aizdevuma atmaksas termiņš. Likumiskie nokavējuma procenti ir aprēķināti par laiku no 2012.gada 26.maija līdz 2014.gada 17.jūlijam 156,97 *euro* apmērā.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753, 1756., 1757., 1759.pantu, 1765., 1811, 1943., 1946.pantu, Civilprocesa likuma 1., 23., 26.panta pirmo daļu, 41.panta pirmo daļu, 195.pantu, 250.^{18} panta pirmo daļu un 406.^{6} panta trešo daļu, prasītājs lūdza tiesu:

1) piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam no līguma izrietošās un neizpildītās maksājuma saistības – pamatparādu 1198,23 *euro*, līgumiskos procentus 498,44 *euro*, likumiskos procentus 156,97 *euro* un līgumsodu 1198,23 *euro*, kopā piedzenot 3051,87 *euro* apmērā;
2) noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus – 6 % gadā no piespriestās, bet neizpildītās pamatsummas;
3) piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam visus tiesāšanās izdevumus.

Civilprocesa likuma 250.^{26} pants paredz lietu iztiesāt tiesas sēdē prasības tiesvedības kārtībā, ja to lūdz kāda no pusēm vai ja tiesa uzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, bet šā likuma 15.panta trešā daļa nosaka, ja tiesa atzīst par nepieciešamu noskaidrot papildu apstākļus, kuriem varētu būt nozīme pieteikuma izlemšanā, tiesa to var izskatīt tiesas sēdē, iepriekš par tās laiku un vietu paziņojot lietas dalībniekiem. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{26} pantu tiesa nolēma civillietu iztiesāt tiesas sēdē 2015.gada 21.maijā plkst. 10.00 prasības tiesvedības kārtībā.

Uz tiesas sēdi prasītāja pilnvarotais pārstāvis /pers. B/ neieradās, 08.05.2015. rakstveidā lūdza tiesu izskatīt lietu bez prasītāja pārstāvja piedalīšanās tiesas sēdē. Prasītājs uztur prasību uz prasības pieteikumā norādītajiem argumentiem pilnā apmērā (l.l. 26.).

Uz tiesas sēdi atbildētājs neieradās. Atbildētājam par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots Civilprocesa likuma 56.panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā, uz tiesas sēdi aicinot ar tiesas pavēsti, kas nosūtīta centralizēti 11.11.2014. ierakstītā pasta sūtījumā uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietu (l.l. 25.). Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 56.^{1} panta pirmās daļas 3.punktu un otro daļu, uzskatāms, ka atbildētājam ir paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu un tiesas dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, jo tiesas dokumenti tika piegādāti Civilprocesa likuma 56.panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, kur tai ir jābūt sasniedzamai. Dokumentu paziņošanas faktu pats par sevi neietekmē tas, ka dokumenti ir nosūtīti atpakaļ tiesai, jo atbildētājs nebija sastopams deklarētajā dzīvesvietā un uz pasta uzaicinājumu mēneša laikā neieradās pastā saņemt sūtījumu (l.l. 23., 25.).

Tiesa uzskata par iespējamu civillietu izskatīt bez lietas dalībnieku klātbūtnes saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu. Nav konstatēts pamats civillietas izskatīšanas atlikšanai.

Motīvu daļa

Noskaidrojot lietas apstākļus, pārbaudot un novērtējot Civilprocesa likumā noteiktā kārtībā gūtos pierādījumus to kopumā, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma daļēji sekojošu apsvērumu dēļ.

Konstatēts un ar tiesai iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem apstiprinās, ka 2009.gada 29.maijā AS "NORVIK BANKA" kā aizdevējs un /pers. A/ kā aizņēmējs noslēdza aizdevuma līgumu Nr. PTKR002800, kura 1.1.punktā noteikts, ka aizdevējs piešķir aizņēmējam aizdevumu Ls 842,12 apmērā aizņēmēja saistību pret aizdevēju pilnīgai izpildei, kas izriet no 21.12.2007. patēriņa kredīta līguma Nr. PTK-016393, un ar kredīta izsniegšanu saistīto izdevumu apmaksai. Kredīta atmaksas termiņš – 2012.gada 25.maijs, ir līguma un maksājumu grafika kopijas (l.l. 11.-12.). Aizdevuma līguma 2.2.1.punktā noteikts, ka aizņēmējam ir pienākums atmaksāt aizdevējam kredītu un maksāt aizdevējam procentus par kredīta izmantošanu maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā, nodrošinot nepieciešamo naudas summu norēķinu kontā (l.l. 11.).

Starp pusēm noslēgtais aizdevuma līgums kopumā atbilst Civillikuma nosacījumiem par aizdevuma līgumiem, kura 1934.pants nosaka, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Civillikuma 1402. un 1732.pants nosaka, ka no tiesiska darījuma rodas saistību tiesības, kas aizsargājamas tiesas ceļā. Saskaņā ar Civillikuma

1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Civillikuma 1590.pants nosaka, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesības par līguma izpildīšanu.

Prasītājs uzņemtās saistības ir izpildījis: 2009.gada 29.maijā aizdevuma summa Ls 842,12 apmērā izsniegta atbildētājam, veicot pārskaitījumu uz atbildētāja kontu, ir aizdevumu konta izraksts (l.l. 13.).

Saskaņā ar prasības pieteikumā un prasītāja sastādītajā parāda summas aprēķinā norādīto aizņēmēja /pers. A/ kopējais parāds 3051,87 *euro* sastāv no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas 1198,23 *euro*, līgumiskajiem procentiem par aizdevuma izmantošanu par laiku no 25.06.2009. līdz 25.05.2012. 498,44 *euro*, likumiskajiem nokavējuma procentiem par laiku no 26.05.2012. līdz 17.07.2014. 156,97 *euro* un līgumsoda par laiku no 25.06.2009. līdz 25.05.2011. 1198,23 *euro* (l.l. 4., 14., 15.).

Ar Civillikuma 1946.pantu ir noteikts, ka procenti par aizdevumiem dodami tad, ja tie bija tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Civillikuma 1756.pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Pienākums maksāt procentus izbeidzas ar galvenās saistības izbeigšanos (Civillikuma 1762.panta 1.punkts).

Šajā gadījumā procentu maksājumu pienākums noteikts ar tiesisku darījumu. Aizdevuma līguma 1.3.punktā noteikts, ka par kredīta izmantošanu aizņēmējs maksā aizdevējam procentus pēc likmes: 24,00 % gadā no faktiski izmantojamās kredīta summas (l.l. 11.). Prasītājs ir aprēķinājis līgumiskos procentus par aizdevuma izmantošanu par laiku no 25.06.2009. līdz 25.05.2012. 498,44 *euro* apmērā.

Prasītājs par laiku no 26.05.2012. līdz 17.07.2014. ir aprēķinājis likumiskos nokavējuma procentus 156,97 *euro* (6 % gadā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas), kas atbilst Civillikuma nosacījumiem (1759.panta 1.punkts, 1765.panta pirmā daļa).

Saskaņā ar Civillikuma 1716. un 1717.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību gadījumā, ja viņa šo saistību neizpilda, tā apmēru nosaka līdzēji.

Līdz ar likuma nosacījumiem līgumiskie procenti un līgumsods ir līguma blakus noteikumi, kas noteikti ar pušu pausto gribu un ir nesaraujami saistīti ar spēkā esošu līgumu. Aizdevuma līguma 3.1.punktā puses vienojās, ka par katru līguma 2.2.1. un 2.2.3.punktā norādītās saistības izpildes kavējuma dienu aizņēmējs maksā aizdevējam līgumsodu 0,15 % apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas, ja nokavējums saistīts ar neiespējamību veikt naudas līdzekļu norakstīšanu no norēķinu konta naudas trūkuma vai citu no aizdevēja neatkarīgu apstākļu dēļ (l.l. 11.).

Prasītājs par laiku no 25.06.2009. līdz 25.05.2011. ir aprēķinājis līgumsodu 1198,23 *euro* apmērā, ko apstiprina līgumsoda aprēķins (l.l. 14.).

Judikatūrā ir atzīts, ka jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu konkrētos apstākļos izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem *(Augstākas tiesas Senāta Civillietu departamenta 2005.gada 26.janvāra spriedumu lietā Nr. SKC-48).*

Lai gan līgumsoda apmērs noteikts līgumā un puses par to vienojušās, tiesa atzīst, ka Civillikuma 1.pants pieprasa, lai civiltiesisko attiecību dalībnieki rēķinātos viens ar otru un ņemtu vērā pretējās puses intereses. Tas palīdz novērst gadījumus, kuros civiltiesību subjekti savas tiesības izmanto vai pienākumus izpilda rīkodamies pēc likuma vai tiesiska darījuma burta, taču pretēji to īstajiem mērķiem.

Bez ievērības nevar atstāt to, ka arī likumdevējs ir izvērtējis līgumsoda apmēru un atbilstību labticīguma principam Civillikuma 1716.panta 2013.gada 20.jūnija redakcijā, kas stājas spēkā 2014.gada 1.janvārī, paredzot, ka līgumsods var tikt noteikts ne vairāk kā desmit procenti no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Lietā nav strīda par to, ka atbildētājs nav pildījis līguma nosacījumus un nav pienācīgi veicis uzņemto saistību izpildi, līdz ar to atbildības piemērošana ir saprātīga un taisnīga reakcija pret pārkāpumu. Līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija, un sodam ir jābūt samērīgam, taču līgumsods nevar kļūt par nepamatotu iedzīvošanās iespēju sakarā ar cita subjekta kļūdām, neizdarībām, vai pat apzinātu pārkāpumu. Civillikuma 1.pantā ietvertais princips ir spēkā civiltiesībās kopumā, kas ir jāievēro jebkuras subjektīvās tiesības īstenošanā un jebkura subjektīvā pienākuma izpildē. Katram savas tiesības jāīsteno labā ticībā un viņš nedrīkst nepamatoti iedzīvoties uz cita rēķina.

Tiesa atzīst, ka prasījums par līgumsoda piedziņu 1198,23 *euro* apmērā neatbilst Civillikuma 1.pantam un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5. un 6.pantam, tas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, jo nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī.

Turklāt Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2014.gada apkopojumā „Tiesu prakse līgumsodu piemērošanā", kurā norādīts, ka kavēšanos celt prasību tiesā, ievērojot visus apstākļus, var atzīt par tiesību izlietošanu pretēji Civillikuma 1.pantā noteiktajam labas ticības principam, ja kavēšanās tiešā veidā ietekmē līgumsoda apmēra palielināšanos. Prasītājs ir veicis līgumsoda aprēķinu laika periodā no 2009.gada 25.jūnija līdz pat 2011.gada 25.maijam, tas ir, gandrīz 2 gadus, lai gan atbildētājs vispār nepildīja aizdevuma līguma nosacījumus un neveica līgumā noteiktos maksājumus. Šāda rīcība ir viens no argumentiem, kādēļ tiesa var nepiedzīt līgumsodu pilnā, prasītāja lūgtajā apmērā.

Tiesa atzīst, ka samērīgs un taisnīgs sods par maksājumu termiņa kavējumu ir 10 % no parāda pamatsummas, līdz ar to prasība šajā daļā par līgumsoda piedziņu ir apmierināma daļēji. Tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājam ir piedzenams līgumsods 119,82 *euro* apmērā.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka atbildētājs nav izpildījis saistības, ko viņš uzņēmās, noslēdzot aizdevuma līgumu, līdz ar ko ir iestājies parādnieka nokavējums Civillikuma 1652.panta 3.punkta izpratnē un no tā izrietošās nokavējuma sekas: pienākums samaksāt prasītājam neatmaksātā aizdevuma pamatsummu 1198,23 *euro*, līgumiskos procentus 498,44 *euro*, likumiskos nokavējuma procentus 156,97 *euro* un līgumsodu 119,82 *euro*, kopā 1973,46 *euro*.

Saskaņā ar Civillikuma 1811.pantu, ja saistības priekšmets ir nauda, tad saistību izpilda ar samaksu. Uz lietas izskatīšanas dienu tiesā nav ziņu par parāda samaksu.

Prasībā izklāstītie lietas apstākļi un prasības argumenti apstiprinās ar tai pievienotajiem rakstveida pierādījumiem to kopumā, kā arī prasījums par parāda piedziņu pamatots ar minētajām Civillikuma normām.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu un Civillikuma 1765.pantu nosakāmas prasītāja tiesības par laiku no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos procentus par aizdevuma summas lietošanu: 6 % (seši procenti no simta) gadā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas 1198,23 *euro*, nosakot, ka to pieaugums apstājas, kad procentu apmērs sasniegs pamatparāda lielumu (Civillikuma 1765.panta pirmā daļa, 1763.panta 1.punkts).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētāja prasītāja labā jāpiedzen samaksātie tiesas izdevumi proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram: valsts nodeva 296,02 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma un tiesas pavēstu piegādi 4,70 *euro* (l.l. 8.-10.), kopā 300,72 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta nosacījumiem no atbildētāja par labu valstij jāpiedzen ar lietas izskatīšanu saistītie tiesas pasta izdevumi par tiesas pavēstu un dokumentu nosūtīšanu un izsniegšanu 1,54 *euro* apmērā, jo prasītājs, ceļot prasību, samaksāja 4,70 *euro*, bet saskaņā ar uzziņu

lietā to summa bija 6,24 *euro* (l.l. 1.).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 15.pantu, 41.panta pirmo daļu, 42., 93.pantu, 96.panta piekto daļu, 97., 189.-193., 195., 204.[1], 250.[26], 250.[27] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

akciju sabiedrības „NORVIK BANKA" maza apmēra prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu akciju sabiedrībai „NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr. 40003072918, neatmaksāto aizdevuma pamatsummu 1198,23 *euro* (viens tūkstotis viens simts deviņdesmit astoņus *euro* un 23 centus), līgumiskos procentus par aizdevuma izmantošanu par laiku no 25.06.2009. līdz 25.05.2012. 498,44 *euro* (četri simti deviņdesmit astoņus *euro* un 44 centus), likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 26.05.2012. līdz 17.07.2014. 156,97 *euro* (viens simts piecdesmit sešus *euro* un 97 centus), līgumsodu par laiku no 25.06.2009. līdz 25.05.2011. 119,82 *euro* (viens simts deviņpadsmit *euro* un 82 centus) un tiesas izdevumus 300,72 *euro* (trīs simti *euro* un 72 centus), kopā 2274,18 *euro* (divi tūkstoši divi simti septiņdesmit četrus *euro* un 18 centus).

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda piedziņu 1078,41 *euro* (viens tūkstotis septiņdesmit astoņu *euro* un 41 centa) apmērā no atbildētāja prasītāja labā.

Noteikt prasītājam akciju sabiedrībai „NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr. 40003072918, tiesības par laiku no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos procentus par aizdevuma summas lietošanu: 6 % (seši procenti no simta) gadā no neatmaksātā aizdevuma pamatparāda 1198,23 *euro* (viens tūkstotis viens simts deviņdesmit astoņiem *euro* un 23 centiem), nosakot, ka to pieaugums apstājas, kad procentu apmērs sasniegs pamatparāda lielumu.

Parāda un tiesas izdevumu summas samaksa veicama akciju sabiedrības „NORVIK BANKA" norēķinu kontā AS „NORVIK BANKA" LV47LATB00000PATEREUR.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos tiesas pasta izdevumus 1,54 *euro* (vienu *euro* un 54 centus).

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt atbildētājam termiņu - 10 (desmit) dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā. Ja spriedums tiek izpildīts labprātīgi, tad daļā par tiesas pasta izdevumu apmaksu valsts labā atbildētājam minētajā termiņā jāiesniedz tiesā 1,54 *euro* samaksu apliecinošs dokuments.

Spriedumu 20 (divdesmit) dienu laikā apelācijas kārtībā var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rēzeknes tiesā.

Tiesnese S.Rūtena – Laizāne